

Modelprojekt om trivsel og konflikthåndtering på Holmeagerskolen

Projektbeskrivelse

Baggrund

Holmeagerskolen oplever, at eleverne på 4. årgang har en omgangstone, et sprog og en måde at være sammen på, som ofte er negativ og hård, og denne måde synes at være blevet mere normen end undtagelsen. Sproget og måden at være sammen på er blevet mere fordømmende end tidligere, men adskiller sig ikke mærkbart fra, hvordan øvrige elever på skolen oplever sproget og omgangsformen. Sammen med en gruppe forældre mener lærerne og ledelsen på skolen, at sproget og omgangsformen er blevet ubehageligt og et problem for såvel elever som lærere. Det går ud over elevernes trivsel og motivation for at gå i skole og dermed for at lære, både fagligt og socialt, samt påvirker elevernes personlige udvikling, syn på andre mennesker og identitetsdannelse. Skolen er endvidere bekymret for, at den negative omgangstone kan skabe grobund for ekskludering og mobning blandt eleverne.

På baggrund af Holmeagerskolens ønske om at fremme trivslen for alle på det nuværende 4. klassetrin samt på baggrund af DCUM's arbejde med udviklingsprogrammet "En skole i bevægelse", afsnit 4,1 om Tryghed for alle, indgår Holmeagerskolen og DCUM et samarbejde om at udvikle metoder og tilgange til konflikthåndtering blandt elever og lærere på nuværende 4. årgang (skoleåret 2003/04).

Udover at bidrage til en større trivsel for alle og et bedre undervisningsmiljø på Holmeagerskolen er det også DCUM's mål at bruge arbejdet med konflikthåndtering på Holmeagerskolen som model for, hvordan konflikthåndtering som et fagligt professionelt redskab og en tænkning kan implementeres i den generelle skolekultur gennem spredning af modelprojektet.

Målgruppe

Som modelprojekt henvender projektet sig i første omgang til Holmeagerskolens nuværende 4. årgang, elever såvel som lærere og med forældrene som sekundær målgruppe. Senere er det hensigten, at målgruppen skal udvides til at inkludere hele skolen og bevidst indarbejdes som en del af Holmeagerskolens kultur- og værdigrundlag. DCUM's målgruppe er på sigt hele grundskoleområdet gennem spredning af undervisningsmaterialer, rapporter og andre formidlingsmaterialer.

Mål

Det overordnede mål er at skabe et bedre psykisk undervisningsmiljø for alle, elever og lærere på årgangen, med specielt fokus på skolekulturen, herunder sociale normer, omgangstone og attituder, konflikthåndtering og at skabe et miljø, der inkluderer og ikke ekskluderer, eksempelvis gennem mobning. Målet er således også at reducere mobning ved at fokusere på årsager til mobning, hvordan mobning opstår og hvordan der kan arbejdes systematisk med en forebyggende og indgribende indsats overfor mobning. Projektet skal dermed danne udgangspunkt for en implementering af forskellige metoder til konflikthåndtering på hele skolen – blandt elever og blandt voksne, som en del af at skabe rummelighed i praksis.

Der knytter sig følgende delmål til projektet:

- At udvikle systematiske metoder og redskaber til at håndtere konflikter på en konstruktiv måde, der virker forebyggende på mobning og til at fremme trivslen for alle på årgangen.
- At udvikle undervisningsmateriale til brug for kursus i konflikthåndtering for lærerne; undervisningsmateriale til brug for eleverne; formidlingsmaterialer til brug for spredning af modelprojektet.
- At skabe et fælles positivt, empatisk og konstruktivt sprog – eksempelvis gennem girafsprog.
- At skabe fælles tilgang til at håndtere daglige konflikter konstruktivt – lærere og elever.
- At skabe fælles værdier og regler om eksempelvis at gribe ind, sige fra, tale åbent om konflikter og mobning.
- At involvere eleverne aktivt og sikre deres medansvarlighed hvad angår trivsel og konflikthåndtering.

- At skabe systematiske og anvendelige handleplaner for forebyggelse og bekæmpelse af mobning.

Aktiviteter og handlinger

Der afholdes løbende projektudviklingsmøder mellem DCUM og Holmeagerskolens ledelse og lærerteamet på årgangen. Der nedsættes en følgegruppe, bestående af en gruppe af forældrerepræsentanter fra den pågældende årgang, hvor projektledelsen (DCUM og skolens ledelse) orienterer om projektets forløb og udvikling. De øvrige forældre orienteres løbende på eksempelvis forældremøder i klasserne.

De aktiviteter og handlinger, der skal iværksættes for at opnå de ønskede mål og delmål er følgende:

- Gennemførelse af et kursus (på 30 timer) i konfliktløsning for lærerteamet. DCUM afholder kurset.
- Udarbejdelse af et undervisningsmateriale til brug for mellemtrinnet omhandlende forskellige metoder til konflikthåndtering. Lærerteamet i samarbejde med DCUM og evt. ekstern ressourceperson.
- Gennemførelse af undervisning i konstruktiv konfliktløsning på årgangen som et intensivt forløb (fordybelsesuge), samt løbende at arbejde med det som aspekt/vilkår i alle fag. Lærerteamet med sparring og opfølgning fra DCUM.
- Lærerteamet (evt. sammen med DCUM) formidler deres viden og erfaringer med konflikthåndtering til resten af skolen og dermed bidrager til kompetenceudvikling for hele personalegruppen når det gælder rummelighed og konfliktløsning.
- Der afholdes 1 – 2 temamøder for hele den pædagogiske personalegruppe på Holmeagerskolen med fokus på konfliktløsning som en del af skolens arbejde med rummelighed og som en del af skolens kulturgrundlag.
- Lærerteamet arbejder med brugen af kollegial supervision/feedback.
- Løbende evaluering og dokumentation (se nedenfor).
- Eventuelt producere en film til brug for spredning/formidling.

Succeskriterier og evaluering

Mål og delmål opnås gradvist i takt med projektets udvikling. Der vil løbende blive målt og evalueret ligesom en afsluttende evaluering også vil forholde sig til mål og delmål. Efter projektåret 2004/05 skal elever og lærere opleve, at de har fået udviklet en anden måde at håndtere konflikter og omgangstone på i hverdagen, eksempelvis gennem konkrete redskaber og gennem holdnings- og kompetenceløft, der synliggør en systematisk og fælles indsats som en del af skolekulturen. Der kan løbende måles gennem:

- Undervisningsmiljøvurderinger (UMV)
- Trivsels- og mobbeundersøgelse på årgangen
- Elevernes egne/fælles logbøger eller brug af portefølje eller sociale læseplaner
- Elevsamtaler
- Lærerteamets logbog og/eller et fast punkt på teammøder
- Teamsamtaler med ledelsen
- Forældresamtaler – forældremøder

Den løbende måling udføres primært af lærerteamet og fungerer som et selvevalueringsværktøj, der skal bidrage til erfaringsopsamling og refleksion over projektets udvikling. DCUM forestår dokumentation og evaluering ved projektstart og ved projektets afslutning. Metodisk vil DCUM anvende fokusgruppeinterviews, spørgeskemaer og eventuelt observationer på skolen. Den afsluttende evaluering skal forholde sig til projektets succeskriterier, mål og delmål og inddrage den løbende selvevaluering.

Organisering, roller og opgaver i samarbejdet

Projektet forudsætter et tæt og forpligtende samarbejde mellem Holmeagerskolen og DCUM. Holmeagerskolens årgangsteam på nuværende 4. årgang involveres aktivt i projektet. Lærerteamet er de udførende aktører i hverdagen og har ansvaret for, at projektets aktiviteter gennemføres i skolens hverdag. Skolens ledelse indgår aktivt i styringen af projektet på skolen og sørger for, at de nødvendige rammer og res-

sourcer tilvejebringes. Skolen udarbejder endvidere en implementeringsplan for skolen med henblik på at sprede og forankre erfaringerne og kompetencerne fra projektet på resten af skolen.

DCUM bidrager aktivt til projektudvikling med viden, faglig sparring, dokumentation og evalueringsarbejde, kursusudvikling og undervisning af lærerne i konfliktløsning. DCUM bidrager med økonomisk støtte til aktiviteter, der kræves direkte til samarbejdet og koordinering med DCUM. DCUM har den overordnede ledelse af projektet og koordinerer i forhold til eventuelle eksterne partnere/aktiviteter, der anses for fremmede for projektet. DCUM har endvidere ansvaret for en formidling af projektet og dets resultater til grundskoleområdet i forbindelse med udviklingsprogrammet "En skole i bevægelse".

Tidsplan

Projektet starter i foråret 2004 med de indledende øvelser og forberedelser til at arbejde med konfliktløsning på 4. årgang på Holmeagerskolen. De indledende øvelser er indsamling af viden, kursus i girafsprog, planlægning, afdækning af udgangspunktet for projektet, forventningsafstemning samt fælles temadag om girafsprog med lærere og forældre til årgangen. Projektet fortsætter i hele skoleåret 2004/05, hvor 4. årgang er blevet til 5. årgang. Projektet fortsætter i skoleåret 2005/06 for DCUM's vedkommende med evaluering, rapportskrivning, materialeudgivelse og formidling. Projektet forventes endeligt afsluttet i foråret 2006.

Følgende tidsplan er udtryk for den overordnede planlægning i projektet. Tidsplanen er et aktivt redskab til overblik og styring og derfor skal tidsplanen justeres løbende.

Februar 2004:

- Den 2. februar afholdes et fokuserings-, forventnings- og planlægningsmøde mellem Holmeagerskolen og DCUM.
- Den 3. februar gennemfører DCUM to fokusgruppeinterviews med tilfældigt udvalgte elever fra 4. årgang.
- Den 5. februar gennemfører DCUM et fokusgruppeinterview med lærerne fra 4. årgang.
- Den 26. februar afholdes et forberedende møde om Girafsprog for lærerne på årgangen. Gitte Bork (Center for Ikkevoldelig kommunikation) og DCUM deltager i mødet.

Marts 2004:

- Den 20. marts afholdes en kursusdag i Girafsprog for lærere og forældre til 4. årgang på skolen. Kurset afholdes af Gitte Bork m.fl.

April 2004:

- DCUM udarbejder delrapport over interview. Delrapporten har til formål at tegne et billede af, omfanget af, oplevelsen af og forståelsen for konflikter, mobning, sociale normer og spilleregler på årgangen. Delrapporten udgør første fase i dokumentations- og evalueringsarbejdet.

Maj 2004:

- Lærerteamet afholder fordybelsesuge med eleverne: tema: Girafsprog og mange intelligenser.

Juni 2004:

- Udkast til projektbeskrivelse og samarbejdsaftale drøftes på evalueringsmøde den 10. juni. På mødet drøftes endvidere indhold og organisering af kursus i konfliktløsning for lærere, undervisningsforløb for eleverne samt overordnet planlægning af projektførelset.
- Samarbejdsaftale underskrives.

Sommerferie.

August – september 2004:

- DCUM forbereder kursus i konfliktløsning for lærerne i projektet.
- Følgegruppemøde med forældrerepræsentanter i uge 33

- Formøde mellem lærerne og DCUM om kursusforberedelse og indhold.
- Evt. forberede og planlægge film om projektet.
- Kursus i konfliktløsning for lærerne i uge 39.

Oktober – december 2004:

- Mødeforløb i flere etaper mellem Lærerteam/ledelse og DCUM: evaluering af kursus samt planlægning/evaluering af undervisningsforløb for eleverne.
- Lærerteamet afholder fordybelsesuge/undervisningsforløb i uge 44 med konfliktløsning som tema på årgangen.
- Eventuelt temadag om girafsprag med andre girafspragsskoler.
- Eventuelt film om projektet produceres.
- Den 18. november 2004 kl. 14 – 18.30 afholdes temadag om konfliktløsning for personalet på skolen.

Januar – marts 2005:

- Fortsat udvikling af undervisningsmateriale til eleverne.
- Temadag om konfliktløsning for personalet på skolen (den 27. januar eller den 31. marts).
- Følgegruppemøde med forældrerepræsentanter.

April – juni 2005:

- Evaluering, dokumentation, evt. gennem UMV, forældresamtaler/møder og mødeaktivitet med DCUM.
- Lærerteamet afholder fordybelsesuge i uge 19 med drama, teater og musik som omdrejningspunkt, evt. med tematisk udgangspunkt i konfliktsituationer og forskellige måder at løse konflikter på.
- Fokusgruppemøder med elever og lærere på årgangen – evt. med repræsentanter for forældre og ledelse.
- Følgegruppemøde med forældrerepræsentanter.

Sommerferie.

Efterår 2005:

- Opsamling og status på skolekulturen på årgangen.
- Rapport og model udarbejdes af DCUM i samarbejde med Holmeagerskolen.
- Evt. afholde en konference/workshop

Forår 2006:

- Spredning og formidling til grundskoleområdet i hele landet v/ DCUM.

DCUM den 16. juni 2004